

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta ja 19 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia. Säännökset, joissa viitataan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettuun kaupankäyntivarastoon muutettaisiin, koska luottolaitostoiminnasta annettua lakia on muutettu.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutettavaksi elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia väliaikaisesti siten, että luottolaitosten niin sanottujen järjestämättömien saamisten

korjoja ei luettaisi veronalaisiksi tuloiksi verovuosilta 2005 ja 2006 toimitettavissa verotuksissa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan ensi tilassa. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran verovuodelta 2005 toimitettavassa verotuksessa. Luottolaitosten järjestämättömien saamisten korkojen osalta lakia sovellettaisiin verovuosilta 2005 ja 2006 toimitettavissa verotuksissa.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Kaupankäyntivarastoon kuuluvat rahoitusvälineet

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968), jäljempänä elinkeinoverolaki, 5 §:n 6 a kohdassa ja 8 §:n 1 momentin 2 a kohdassa on säännökset luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (1607/1993) tarkoitettun kaupankäyntivaraston arvostamisesta syntyvien realisoitumattomien tuottojen ja kulujen verotuksesta. Kaupankäyntivarastolla tarkoitetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 36 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisia eriä eli saamistodistuksia, arvopapereita ja johdannaisopimuksia. Kyseisten erien jaksoittamisesta säädetään elinkeinoverolain 27 e §:ssä ja omaisuuslajisiirroista elinkeinoverolain 51 §:n 1 momentin 4 kohdassa.

Luottolaitostoiminnasta annettua lakia on muutettu 1 päivänä tammikuuta 2005 voimaan tulleilla säännöksillä. Rahoitusvälineiden arvostamisesta säädetään lain 36 §:n 1 momentissa, jonka mukaan saamiset ja joh-

dannaisopimukset sekä kirjanpitovelvollisen omistamat osakkeet, osuudet ja muut taseen vastaaviin merkityt rahoitusvälineet, eli rahoitusvarat merkitään tilinpäätökseen tilinpäätöspäivän käypään arvoon, jollei 2—5 momentista muuta johdu. Tilinpäätöspäivän käypään arvoon arvostetaan lisäksi, jollei 4 momentista muuta johdu, velat, jotka ovat osa kaupankäyntisalkkua tai jotka ovat johdannaisopimuksia. Kyseisiin rahoitusvälineisiin luetaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvälineiden lisäksi myytävissä olevat rahoitusvarat.

Elinkeinoverolain 5 §:n 6 a kohtaa, 8 §:n 1 momentin 2 a kohtaa, 27 e §:ää ja 51 §:n 1 momentin 4 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että säännöksissä viitattaisiin luottolaitostoiminnasta annetun lain 36 §:n 1 momentin rahoitusvälineisiin, joiden arvonmuutokset on kirjattu kirjanpidossa tulosta vaikuttavasti. Soveltaminen koskisi vain kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvälineitä. Säännöksiä ei sovellettaisi myytävissä oleviin rahoitusvaroihin.

Luottolaitosten järjestämättömien saamisten korko

Elinkeinoverolain 19 §:ään väliaikaisesti lisätyn 3 momentin mukaan luottolaitostoinnasta annetussa laissa tarkoitettun luottolaitoksen veronalaiseksi tuloksi ei lueta verovuosilta 2003 ja 2004 toimitettavissa verotuksissa maksamatta olevia korkoja saamisista, joiden pääoma on merkittävä Rahoitustarkastuksen antaman määräyksen mukaan järjestämättömiksi ja joiden korkoja luottolaitos ei saa Rahoitustarkastuksen määräyksen mukaan kirjata tilinpäätöksessä tuotoksi. Vastaavansisältöinen väliaikaisesti sovellettava säännös lisättiin lakiin ensimmäisen kerran vuonna 1993, ja sitä oli mahdollista soveltaa tietyn edellytyksin jo vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa.

Rahoitustarkastuksen antaman määräyksen 106.1 mukaan tilikauden tuotoksi ei saa kirjata maksamattomia korkoja saamisista, joiden pääoma on merkitty järjestämättömäksi määräyksen 105.8 mukaisesti. Viimeksi mainitun määräyksen mukaan saatavan pääoma on merkittävä järjestämättömäksi, jos sen korko taikka pääoma tai sen osa on ollut eräänntyneenä ja maksamatta kolme kuukautta. Edellä selvitettyjä kirjanpitoperiaatteita noudatetaan Rahoitustarkastukselta saatujen tietojen mukaan joidenkin luottolaitosten kirjanpidossa vielä vuosina 2005 ja 2006. Vuodesta 2007 lähtien kaikkien luottolaitosten on tarkoitus noudattaa uutta, IAS 39 -standardiin perustuvaa korkojen kirjaamistapaa.

IAS 39 -standardin mukaan rahoitusvaroihin kuuluvalla erällä kirjataan laskennallista korkotuottoa, vaikka erän kirjanpitoarvoa olisi jouduttu alentamaan arvonalentumistappion vuoksi. Tällöin korkotuotto kirjataan sen korkokannan perusteella, jolla vastaiset rahavirrat on diskontattu arvonalentumistappion määräämistä varten. Jos luottolaitos tai sijoituspalveluyritys ei käytä vuosina 2005 ja 2006 diskonttausmenetelmää arvonalentumistappioita arvioitaessa, se ei saa tulouttaa arvonalentumiskirjauksen jälkeen maksamattomia korkoja.

Korkotuottojen kirjaamiseen liittyvien kirjanpidon siirtymäjärjestelyjen vuoksi ehdotetaan elinkeinoverolain 19 §:ään lisättäväksi väliaikaisesti 3 momentti, joka olisi voimassa verovuoden 2006 loppuun. Ehdotetun 19 §:n

3 momentin mukaan luottolaitoksen veronalaiseksi tuloksi ei luettaisi verovuosilta 2005 ja 2006 toimitettavissa verotuksissa maksamatta olevia korkoja saamisista, joiden pääoma on merkittävä Rahoitustarkastuksen antaman määräyksen mukaan järjestämättömiksi ja joiden korkoja luottolaitos ei saa Rahoitustarkastuksen määräyksen mukaan kirjata tilinpäätöksessä tuotoksi. Ehdotettu säännös vastaisi sisällöltään vuoden 2004 loppuun voimassa ollutta säännöstä.

2. Esityksen vaikutukset

Kaupankäyntivarastoon kuuluvien rahoitusvälineiden viittaussäännöksen muuttaminen ei aiheuta verovaikutuksia.

Rahoitustarkastuksen tilastojen mukaan luottolaitosten järjestämättömiksi merkittyjen saamisten yhteismäärä vuoden 2004 lopussa oli noin 359 miljoonaa euroa. Järjestämättömiksi merkittyjen saamisten korkojen määrän arvioidaan olevan verovuonna 2005 noin 20 miljoonaa euroa. Veron määrä kyseisestä summasta 26 prosentin verokannan mukaan on 5,2 miljoonaa euroa. Järjestämättömien saamisten korkojen tuloksi lukematta jättäminen merkitsee lähinnä niiden korkojen veronalaisuuden lykkäytymistä. Osa koroista jäänee kuitenkin lopullisesti saamatta.

Jos järjestämättömien saamisten korot luetaisiin veronalaisiksi sinä verovuonna, jona ne on Rahoitustarkastuksen määräysten mukaan jätetty kirjaamatta kirjanpidossa, luottolaitoksilla olisi oikeus oikaista verotettavaa tuloaan sinä verovuonna, jona korkomenetykset todetaan lopulliseksi. Esityksellä on tältä osin vaikutusta tulon jaksottamiseen. Kokonaisuudessaan esityksellä ei arvioida olevan huomattavaa vaikutusta veron tuottoon.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Asiaa valmisteltaessa on kuultu valtiovarainministeriön rahoitusmarkkinaosastoa, Rahoitustarkastusta, Verohallitusta ja Suomen Pankkiyhdistys r.y:tä.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan ensi ti-
lassa.

Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran
verovuodelta 2005 toimitettavassa verotuk-
sessa. Lain 19 §:n 3 momenttia sovellettaisiin

verovuosilta 2005 ja 2006 toimitettavissa ve-
rotuksissa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Edus-
kunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta ja 19 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/1968) 5 §:n 6a kohta, 8 §:n 1 momentin 2 a kohta, 27 e § ja 51 §:n 1 momentin 4 kohta sellaisina kuin ne ovat laissa 1160/2002, sekä
lisätään väliaikaisesti 19 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 859/1981, 1539/1992 ja 1008/2003, uusi 3 momentti, seuraavasti:

5 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja veronalaisia elinkeinotuloja ovat muun ohessa:

6 a) luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/1993) 36 §:n 1 momentissa tarkoitettuja, kaupankäyntitarkoituksessa pidetyistä rahoitusvälineistä kirjanpitoon mainitun pykälän 5 momentin tai vastaavan ulkomaisen lainsäädännön nojalla tuotoiksi kirjatut arvonnousut, sekä

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

2 a) luottolaitostoiminnasta annetun lain 36 §:n 1 momentissa tarkoitetuista, kaupankäyntitarkoituksessa pidetyistä rahoitusvälineistä kirjanpitoon mainitun pykälän 5 momentin tai vastaavan ulkomaisen lainsäädännön nojalla kuluiksi kirjatut arvonalenemiset,

19 §

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettun luottolaitoksen veronalaiseksi tuloksi ei lueta verovuosilta 2005—2006 toimitettavissa verotuksissa maksamatta olevia korkoja saamisista, joiden pääoma on merkittävä Rahoitustarkastuksen antaman määräyksen mukaan järjestämättömiksi ja joiden korkoja luottolaitos ei saa eikä ole Rahoitustarkastuksen määräyksen mukaan kirjannut tilinpäätöksessä tuotoksi.

27 e §

Edellä 5 §:n 6 a kohdassa ja 8 §:n 1 momentin 2 a kohdassa tarkoitettujen rahoitusvälineiden arvonnousut ovat sen verovuoden veronalaista tuloa ja arvonalenemiset sen verovuoden vähennyskelpoisia menoja, jonka aikana ne on kirjattu kirjanpitoon tuotoiksi ja kuluiksi. Edellä mainittujen rahoitusvälineiden verotuksessa poistamatta olevana hankintamenona pidetään omaisuuden alkupeleistä hankintamenoa lisättynä ja vähennettynä edellä tarkoitetuilla verotuksessa tuotoiksi tai kuluiksi luetuilla määrillä.

51 §

Hyödyke siirretään elinkeinotulolähteessä omaisuuslajista toiseen seuraavasti:

4) luottolaitostoiminnasta annetun lain 36 §:n 1 momentissa tarkoitetut, kaupankäyntitarkoituksessa pidetyt rahoitusvälineet todennäköistä luovutushintaa vastaavasta määrästä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 19 §:n 3 momentti on voimassa 31 päivään joulukuuta 2006.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran verovuodelta 2005 toimitettavassa verotuksessa. Lain 19 §:n 3 momenttia sovelletaan verovuosilta 2005 ja 2006 toimitettavissa verotuksissa.

Helsingissä 18 päivänä marraskuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*

Laki**elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta ja 19 §:n väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/1968) 5 §:n 6a kohta, 8 §:n 1 momentin 2 a kohta ja 27 e § ja 51 §:n 1 momentin 4 kohta sellaisina kuin ne ovat laissa 1160/2002, sekä
lisätään väliaikaisesti 19 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 859/1981, 1539/1992 ja 1008/2003, uusi 3 momentti, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

5 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja veronalaisia elinkeinotuloja ovat muun ohessa:

6 a) luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/1993) 36 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista eristä kirjanpitoon mainitun pykälän 3 momentin tai vastaavan ulkomaisen lainsäädännön nojalla tuotoiksi kirjatut *saamistodistusten, arvopaperien ja johdannaissovimusten* arvonnousut, sekä

5 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja veronalaisia elinkeinotuloja ovat muun ohessa:

6 a) luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/1993) 36 §:n 1 momentissa tarkoitetuista, *kaupankäyntitarkoituksessa pidetyistä rahoitusvälineistä* kirjanpitoon mainitun pykälän 5 momentin tai vastaavan ulkomaisen lainsäädännön nojalla tuotoiksi kirjatut arvonnousut, sekä

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

2 a) luottolaitostoiminnasta annetun lain 36 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista eristä kirjanpitoon mainitun pykälän 3 momentin tai vastaavan ulkomaisen lainsäädännön nojalla kuluiksi kirjatut *saamistodistusten, arvopaperien ja johdannaissovimusten* arvonalenemiset,

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

2 a) luottolaitostoiminnasta annetun lain 36 §:n 1 momentissa tarkoitetuista, *kaupankäyntitarkoituksessa pidetyistä rahoitusvälineistä* kirjanpitoon mainitun pykälän 5 momentin tai vastaavan ulkomaisen lainsäädännön nojalla kuluiksi kirjatut arvonalenemiset,

19 §

19 §

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettun luottolaitoksen veronalaiseksi tuloksi ei lueta verovuosilta 2005—

2006 toimitettavissa verotuksissa maksamatta olevia korkoja saamisista, joiden pääoma on merkittävä Rahoitustarkastuksen antaman määräyksen mukaan järjestämättömiksi ja joiden korkoja luottolaitos ei saa eikä ole Rahoitustarkastuksen määräyksen mukaan kirjannut tilinpäätöksessä tuotoksi.

27 e §

Edellä 5 §:n 6 a kohdassa ja 8 §:n 1 momentin 2 a kohdassa tarkoitetut saamistodistusten, arvopaperien ja johdannaisoppimusten arvonnousut ovat sen verovuoden veronalaista tuloa ja arvonalenemiset sen verovuoden vähennyskelpoista menoa, jonka aikana ne on kirjattu kirjanpitoon tuotoiksi ja kuluiksi. Edellä mainittujen saamistodistusten ja arvopapereiden verotuksessa poistamatta olevana hankintamenona pidetään omaisuuden alkuperäistä hankintamenoa lisättyä ja vähennettynä edellä tarkoitetuilla verotuksessa tuotoiksi tai kuluiksi luetuilla määrillä.

27 e §

Edellä 5 §:n 6 a kohdassa ja 8 §:n 1 momentin 2 a kohdassa tarkoitetut *rahoitusvälineiden* arvonnousut ovat sen verovuoden veronalaista tuloa ja arvonalenemiset sen verovuoden vähennyskelpoista menoa, jonka aikana ne on kirjattu kirjanpitoon tuotoiksi ja kuluiksi. Edellä mainittujen *rahoitusvälineiden* verotuksessa poistamatta olevana hankintamenona pidetään omaisuuden alkuperäistä hankintamenoa lisättyä ja vähennettynä edellä tarkoitetuilla verotuksessa tuotoiksi tai kuluiksi luetuilla määrillä.

51 §

Hyödyke siirretään elinkeinotulolähteessä omaisuuslajista toiseen seuraavasti:

4) luottolaitostoiminnasta annetun lain 36 §:n 1 momentissa *2 kohdassa* tarkoitetut, saamistodistukset, arvopaperit ja johdannaisoppimukset todennäköistä luovutushintaa vastaavasta määrästä.

51 §

Hyödyke siirretään elinkeinotulolähteessä omaisuuslajista toiseen seuraavasti:

4) luottolaitostoiminnasta annetun lain 36 §:n 1 momentissa tarkoitetut, *kaupankäyntitarkoituksessa pidetyt rahoitusvälineet* todennäköistä luovutushintaa vastaavasta määrästä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 19 §:n 3 momentti on voimassa 31 päivään joulukuuta 2006.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran verovuodelta 2005 toimitettavassa verotuksessa. Lain 19 §:n 3 momenttia sovelletaan verovuosilta 2005 ja 2006 toimitettavissa verotuksissa.